

ΠΑΝΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Ο χορός της μέλισσας

Νουάρ μυθιστόρημα

ΚΕΔΡΟΣ

Πάνος Ιωαννίδης: *Ο χορός της μέλισσας*

ISBN 978-960-04-4974-7

Υπεύθυνη Τμήματος Επιμέλειας-Διόρθωσης: Μαρία Σπανάκη
Επιμέλεια-Διόρθωση: Βάσω Παπαχρήστου
Ηλεκτρονική σελιδοποίηση-διόρθωση: Νικολέττα Δουλάμη

© Πάνος Ιωαννίδης, 2019

© Εκδόσεις Κέδρος, Α.Ε., 2019

Κέδρος Εκδοτική Α.Ε.

Γ. Γενναδίου 3

Αθήνα 106 78

τηλ. 210 38 09 712-14 • φαξ 210 33 02 655

www.kedros.gr • [www.facebook.com / kedros.gr](http://www.facebook.com/kedros.gr)

e-mail: books@kedros.gr

Μηδέν

20 Αυγούστου 2014

Το γλέντι βρίσκεται στο αποκορύφωμά του, αλλά αυτός απομακρύνεται περπατώντας προς τα αγαπημένα του λιόδεντρα. Έχει ανάγκη από μερικές ανάσες. Από την ώρα που ξύπνησε μια αόρατη θηλιά έχει τυλίξει το στήθος του. Κοντοστέκεται, κλείνει τα μάτια του και προσπαθεί να θυμηθεί πώς έφτασαν εδώ τα πράγματα. Αλλά δεν θέλει.

Η μόνη εικόνα που έρχεται πίσω από τα κλειστά του βλέφαρα είναι η πρωινή βουτιά στη θάλασσα. Μέσα στο νερό, λίγη ώρα αφότου είχε ξυπνήσει, κοιτάζοντας τον ορίζοντα που αγκάλιαζε το Αιγαίο, ο Αλέξανδρος Χρηστίδης προσπάθησε να σκεφτεί καθαρά. Είχε βρεθεί προ τετελεσμένων γεγονότων. Δρόμος διαφυγής δεν υπήρχε. Δεν είχε άλλη επιλογή παρά να ακολουθήσει τον δρόμο της ανάγκης. Σε κάθε άλλη περίπτωση, θα διαλύονταν τα πάντα.

Ο ήλιος απλώνεται στον ουρανό σαν ψέμα που γυροφέρει την αλήθεια του. Η αόρατη θηλιά ανεβαίνει από το στήθος προς τον λαιμό του καθώς επιταχύνει το βάδισμά του. Ξαφνικά συνειδητοποιεί πόσο πιο εύκολα θα γίνονταν τα πράγματα, αν άλλαζε γνώμη και τα παραδεχόταν όλα. Αν αρνούσαν να κάνει αυτό που του ζήτησαν, συνεχίζοντας αυτό που ξεκίνησαν με

τα παιδιά. Αυτό που τόσο πολύ αγάπησε. Ένας γλάρος που ψάχνει για τροφή τού αποσπά την προσοχή.

Γυρίζει και κοιτάζει λίγο προς τη γιορτή. Όλοι είναι εκεί για να τον τιμήσουν και να γιορτάσουν το εφάπαξ του, που έχει πιστωθεί στον λογαριασμό του λίγες μέρες νωρίτερα. Το κέφι έχει ανάψει για τα καλά, οι χοροί ξεκίνησαν. Μέχρι πριν από λίγο η συζήτηση έδινε και έπαιρνε, με βασικό θέμα την έξοδο της χώρας από την κρίση. Σε κάποια φάση απόρησε με το θράσος τους για τις προτάσεις που υποστήριζαν. Παρά την κακή του διάθεση κατάφερε και συμμετείχε αποφεύγοντας οξείες παρεμβάσεις. Δεν ήθελε να δημιουργηθεί ένταση τέτοια μέρα, ούτε να γίνει σκηνή μπροστά στη Δέσποινα. Αλλά, κατά βάθος, εκνευρίστηκε με τα όσα άκουσε και η μόνη διέξοδος ήταν μια βόλτα στα λιόδεντρα.

Κάνει μια παράκαμψη και μπαίνει μέσα στο σπίτι. Στο ισόγειο η κουζίνα, ο ενιαίος χώρος του σαλονιού, το γραφείο και ένα μικρό λουτρό, στον πάνω όροφο τα τρία άνετα υπνοδωμάτια και το δεύτερο μπάνιο. Η επίπλωση έχει γίνει στα πρότυπα νησιώτικου σπιτιού· χτισμένοι καναπέδες, επενδυμένοι με χοντρά πολύχρωμα μαξιλάρια, ξύλινες καρέκλες, γυάλινα μικρά και μεγάλα τραπέζια, με τους τοίχους να βρithουν από μιτασιόν έργα του Μόραλη και του Φασιανού, παραγγελία από κάποιο ζωγράφο της περιοχής, και φωτογραφίες που ξεκινούν από τις πρώτες πορείες της επετείου του Πολυτεχνείου, σταματούν στις ανέμελες εκδρομές των επόμενων δεκαετιών και φτάνουν μέχρι τις ορκωμοσίες των παιδιών. Πηγαίνει και κάθεται για λίγο στο γραφείο του. Ξαπλώνει στον λευκό καναπέ και κοιτάζει τα κορνιζαρισμένα βλέμματα του Μπέρτραντ Ράσελ, του Μαρξ, του Τσε, του Ελευθέριου Βενιζέλου και του Άρη Βελουχιώτη, τις μικρές προτομές του Ηράκλειτου και του Πυθαγόρα

που περικλείουν τη βιβλιοθήκη απέναντί του και τον χάλκινο Δισκοβόλο του Μύρωνα που στέκεται ακίνητος στη γωνία, δίπλα στο μεγάλο γραφείο από οξιά. Το βλέμμα του στρέφεται προς τα αναμνηστικά που στολίζουν τα ράφια από τα ταξίδια που πραγματοποίησαν με τη Δέσποινα τα τελευταία χρόνια. Ένα κεχριμπαρένιο κομπολόι από την Κωνσταντινούπολη, ένας γυάλινος πύργος του Άιφελ, ένα κομμάτι τοιμέντο από το Τείχος του Βερολίνου. Σε μια γωνία δυο σημαιούλες, μία της Ελλάδας και μια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χαϊδεύουν η μία τις καμπύλες της άλλης. Πιο πέρα μια εικόνα του Αποστόλου Παύλου, δώρο ενός πατέρα, ερασιτέχνη αγιογράφου, μπαχτσιόσι για την ένταξη της κόρης του στα προγράμματα της εταιρίας Κιστέρνα μετά την απεξάρτηση. Αποτυπώματα μιας ζωής που για αλλού ξεκίνησε, αλλού έφτασε και, τώρα, στη δύση της, προσπάθησε να διορθώσει ό,τι μπορούσε.

Κλείνει ξανά τα μάτια του. Αντί να νιώσει καλύτερα, του έρχεται αναγούλα. Τρέχει στο μικρό μπάνιο του ισογείου και ξερνάει τη χολή του. Έπειτα μπαίνει κάτω από το ντους για να συνέλθει και να γυρίσει στη γιορτή. Μόλις ντύνεται, συνειδητοποιεί ότι κάποιος έχει βάλει τέρμα στο λάπτοπ το O Fortuna*. Εδώ και λίγα χρόνια σιχάινεται αυτό το τραγούδι, σε αντίθεση με το παρελθόν που το λάτρευε. Φίλοι και συγγενείς έχουν επιδοθεί σε ξέφρενο χορό φωνάζοντας δυνατά το όνομά του. Η Μυρσίνη έχει ανέβει ξυπόλητη στο καπό του αυτοκινήτου του και χτυπιέται με ένα μπουκάλι ρετσίνα στο χέρι. Ένα απαλό γαργαλητό απλώνεται στο πέος του.

* O Fortuna: Μέρος της επικής σύνθεσης Carmina Burana (1935) από τον Carl Orff, η οποία αποτελείται συνολικά από είκοσι τέσσερα μέρη.

Βγαίνει από την πίσω πόρτα της κουζίνας, και αυτή τη φορά κατευθύνεται οριστικά προς τα λιόδεντρα, το αγαπημένο του μέρος στο κτήμα. Όμως, η θηλιά που τυλίγει πλέον όλο του το είναι, γίνεται ακόμη πιο σφιχτή. Η αόρατη δύναμη στην οποία δεν μπορεί να αντισταθεί τον τραβάει κατά κει.

Καθώς φτάνει στο πρώτο δέντρο τα ξεχνάει όλα. Αναθαρρεί, καθώς κοιτάζει τους καρπούς τους να κρέμονται από τα κλαδιά, χρησιμοποιί που διαβάζονται σε μια γλώσσα που καταλαβαίνει μονάχα αυτός και τα παιδιά από την Ατλαντίδα. Σκέφτεται πως πρέπει να πείσει τα παιδιά να έρθουν από το εξωτερικό έστω για λίγες μέρες να μαζέψουν τις ελιές. Πριν τα πρωτοβρόχια, σίγουρα. Οι πόροι του ανοίγουν και αναπνέει το θαλασσινό αεράκι που έρχεται από μερικές εκατοντάδες μέτρα νοτιότερα.

Όμως οι στιγμές αυτές κρατούν για λίγο. Όσο πλησιάζει προς την άκρη του κτήματος, το σφίξιμο στα σωθικά επανέρχεται. Όταν βλέπει πως λείπει ένα κομμάτι από την περίφραξη, τον πιάνει πανικός. Το κενό χάσκει ανάμεσα στα σύρματα, δείχνοντας την απόσταση από το κτήμα προς τα έξω να ισούται με το άπειρο. Σηκώνει το βλέμμα και βλέπει έναν γεροδεμένο άντρα, ντυμένο με στολή μελισσοκόμου, να τον πλησιάζει απειλητικά. Η μάσκα κρύβει τα χαρακτηριστικά του. Στο ένα του χέρι κρατάει ένα ξύλινο κλομπ και στο άλλο μια μικρή κυψέλη μελισσών. Ο Αλέξανδρος μένει μετέωρος για λίγο. Αναγνωρίζει ότι η μάσκα ανήκει στον ίδιο και ξαφνικά συνειδητοποιεί με ποιο τρόπο έφτασε στα χέρια του άντρα που έρχεται καταπάνω του. Αναρωτιέται αν αυτό που βλέπει είναι κάποιο όραμα ή ο προθάλαμος του τέλους. Αντιλαμβάνεται ότι η μόνη επιλογή που έχει είναι να τρέξει πίσω στους οικείους του.

Αλλά δεν προλαβαίνει. Μόλις ένα σμάρι μέλισσες απελευ-

θερώνεται από την κυψέλη, ο άγνωστος του ορμάει. Τα τοιμήματα είναι απανωτά και τον ζαλίζουν. Έπειτα ο άντρας αρχίζει να τον χτυπάει. Το πρώτο δυνατό χτύπημα τον βρίσκει στον αυχένα. Τα πάντα θολώνουν γύρω του πριν πέσει κάτω. Καταφέρνει να πάρει μια βαθιά ανάσα προσπαθώντας να ουρλιάξει. Μάταια. Τα χτυπήματα πλέον σφυροκοπούν ολόκληρο το κορμί του. Από την κυψέλη ξεπετιούνται μέλισσες και τον τοιμπάνε συνεχώς. Ανοίγει τα μάτια του και καταφέρνει να αντικρίσει έκπληκτος τον άντρα που έχει βγάλει τη μάσκα του. Η έκπληξή του γίνεται ένα με τον αβάσταχτο πόνο του. Προσπαθεί μάταια να ψελλίσει συγγνώμη. Τα χτυπήματα και οι τοιμπιές τον έχουν παραλύσει. Και ύστερα τίποτα, το απόλυτο μηδέν του τίποτα.

Ένα

27-28 Αυγούστου 2014

Η παραλία είναι γεμάτη από ανθρώπους διαφορετικών τρόπων ζωής που τους ενώνει η θάλασσα. Οικογένειες με μικρά και μεγάλα παιδιά έχουν απλώσει τα υπάρχοντά τους γύρω από τις ομπρέλες και τις ξαπλώστρες. Νέα ζευγάρια λίγο πριν από το κατόφλι της εκκλησίας, με μπανιερά διαλεγμένα ώστε τα τατουάζ τους να δείχνουν ομορφότερα. Παρές συναδέλφων που κατάφεραν να σχολάσουν λίγο νωρίτερα και εκμεταλλεύτηκαν την ευκαιρία για μερικές βουτιές και λίγο περισσότερο λανθάνοντα ερωτισμό. Κουβαδάκια και μπάλες έχουν ανακατευτεί με σκανδαλοθηρικά περιοδικά, τάμπλετ, αντηλιακά, ιστονικά αναψυκτικά, χρηματοοικονομικές και κουτσομπολιστικές φυλλάδες, ενώ μεγάλα μπουκάλια με εμφιαλωμένο νερό σιγοβράζουν στην καντή άμμο· ένα σταυρόλεξο εξέχει βαριεστημένα από μια πολύχρωμη πάνινη τσάντα, τεκμήριο ψυχαγωγίας μιας ζωής που είθισται να μπερδεύει το μαύρο με το άσπρο.

Πρόκειται για μια προσβάσιμη παραλία που βρίσκεται σε ένα παραθαλάσσιο χωριό του νομού Χαλκιδικής, παραδίπλα από την Καλλικράτεια, και τη χωρίζουν από τη Θεσσαλονίκη σαράντα λεπτά οδήγησης. Επιλογή της Αύρας, που της έχει

λείπει να παρατηρεί τον κόσμο, όπως συνηθίζει να του απα-
ντάει όταν ο ίδιος γκρινιάζει αποζητώντας τις ερημιές του πα-
λιού καλού καιρού. Για χάρη της παρατήρησης, η συμβία του
έχει θυσιάσει την απέχθειά της για τη δυνατή εκλαϊκευμένη
μουσική που ξεχύνεται στην παραλία από τα μεγάφωνα του
μπαρ σαν άυλο υπνωτικό. Ο Ριβέρης την παρατηρεί από την
ψάθινη πολυθρόνα του να διαβάζει προσηλωμένη στην ξαπλώ-
στρα της το *Tatuaje**, στην αγγλική έκδοση, ρουφώντας αραιά
και πού τον φρέντο της, και συνειδητοποιεί ότι αν κάποιος
παρατηρεί τι συμβαίνει γύρω είναι αυτός και κανένας άλλος.
Όσοι και όσες δεν βρίσκονται μέσα στο νερό, ασχολούνται με
το smartphone τους ή απλώς έχουν ανοίξει έναν βουβό διάλογο
με τον εαυτό τους. Ακόμη και οι γονείς έχουν αφήσει τα παιδιά
στην ησυχία τους όντας μαγνητισμένοι από την απογευματινή
νωχέλεια της γαλαζοπράσινης θάλασσας. Με κρυφή χαρά αντι-
λαμβάνεται ότι κάποιους τους έχει πάρει ο ύπνος.

Αυτή τη στιγμή δεν θα ήθελε κάτι παραπάνω από το να πά-
ρει την Αύρα από το χέρι, να μπουνε στη θάλασσα, να χαθούνε
στα βαθιά, μακριά από τα καθημερινά βλέμματα, για να γαμη-
θούν ήρεμα και ωραία μέσα στο νερό. Ήρεμα και ωραία, όπως
ζουν εδώ και ενάμιση μήνα, από τότε που εγκαταστάθηκαν στη
Θεσσαλονίκη, επιλέγοντας αυτή την πλανεύτρα πόλη ως νέα
μόνιμη κατοικία.

Μετακόμισαν στη Θεσσαλονίκη για λόγους που αφορούσαν
έμμεσα τη δική του επαγγελματική δραστηριότητα και άμεσα
της Αύρας. Το κατεστημένο της επαρχιακής πρωτεύουσας του

* Manuel Vázquez Montalbán, *Tatuaje*, εκδ. 1974.

νεοελληνικού βορρά δεν μπορούσε εύκολα να χωνέψει ότι το έτερον ήμισυ της πολλά υποσχόμενης λέκτορος συγκριτικής λογοτεχνίας είναι ιδιωτικός ντετέκτιβ. Κυρίως όμως δεν μπορούσαν να χωνέψουν ότι ο Πέτρος Ριβέρης έχωσε τη μύτη του σε περιοχές που μόνο οι ντόπιοι, σύμφωνα με τους άγραφους κανόνες της επαρχίας, είχαν δικαίωμα να ψάξουν. Η διαλεύκανση της δολοφονίας του Γρηγόρη Μπέη είχε ως αποτέλεσμα να διαταραχθούν οι εύθραυστες ισορροπίες μεταξύ των σημαντικότερων δρώντων της πόλης. Η εύκολη λύση ήταν να θεωρηθεί ο ίδιος υπεύθυνος, παρά το γεγονός ότι η εντολή για τη διερεύνηση της δολοφονίας είχε δοθεί από την αδελφή του νεκρού, Αντιγόνη*.

Ο πρόεδρος του τμήματος Φιλολογίας, εκεί δηλαδή όπου υπηρετούσε η Αύρα Συκουτρή, της σφύριξε το παρασύνθημα σε μια ιδιωτική συνομιλία με ακαδημαϊκό ύφος: «Δεν αξίζει, παιδί μου, τα προσωπικά σου να μπουν εμπόδια στην εξέλιξή σου». Η Αύρα εκείνη την ώρα θα ήθελε να τον χαστουκίσει, όμως κρατήθηκε, καθώς ο δείκτης ανεργίας των πανεπιστημιακών είχε αρχίσει να παίρνει την ανιούσα με την κρίση, σε όλη την ευρωπαϊκή ήπειρο. Όταν το ίδιο απόγευμα στο σπίτι τού μετέφερε την κουβέντα που είχε με τον πρόεδρο, πέταξε εκνευρισμένη από τη βιβλιοθήκη της στον ακάλυπτο ένα αντίτυπο από το *Μανιφέστο της Γενιάς του 1930*.** Σε λίγο καιρό πλησίαζε η

* Στο βιβλίο με τίτλο *Ta Μωρά της Αθηνάς* (Πάνος Ιωαννίδης, εκδ. Πηγή), ο Πέτρος Ριβέρης αναλαμβάνει την πρώτη μεγάλη υπόθεση του στην Ελλάδα και καλείται να εξιχνιάσει τη δολοφονία του Γρηγόρη Μπέη, ενός νέου μεγαιστάνα, κάπου στη νεοελληνική επαρχία.

** Γιώργος Θεοτοκάς, *Ελεύθερο Πνεύμα*, εκδ. Εστία, 1929. Πρόκειται ίσως για το πλέον συνεκτικό κείμενο, γραμμένο υπό τη μορφή δοκιμίου,

διαδικασία κρίσης της για τη θέση της επίκουρης καθηγήτριας.

Υπό αυτές τις συνθήκες, η μετακόμιση επιλέχθηκε ως μέση λύση, σε ένα κοινό στην πράξη πρόβλημα. Έτσι κι αλλιώς, τα επαγγελματικά όρια ενός ιδιωτικού ντετέκτιβ στην επαρχία ήταν, όπως και να το κάνουμε, λίγο έως πολύ δεδομένα. Παράλληλα, αποτελούσε πλέον κοινή διεθνή πρακτική ο τεμαχισμός του ακαδημαϊκού έργου, σε διδασκαλία διά ζώσης και σε έρευνα από απόσταση. Τις βδομάδες λειτουργίας του πανεπιστημίου η Αύρα θα έλειπε για δύο με τρεις μέρες ανάλογα με τις ακαδημαϊκές ανάγκες, εξέλιξη φυσιολογική δεδομένης της όχι και τόσο κοντινής απόστασης της Θεσσαλονίκης από την επαρχιακή πόλη.

«Ούτε που θα καταλαβαίνουμε πώς θα περνάνε οι μέρες», της είπε, όταν η Αύρα του γκρίνιαξε για τον χρόνο που θα περνούσαν χωριστά.

Ο Ριβέρης ένωθε τη Θεσσαλονίκη ως μέρος του δέρματός του. Γνώριζε πού κινούνται οι σταθερές της και πού στέκονται οι μεταβλητές της πόλης. Εδώ σπούδασε και πέρασε τα καλύτερά του χρόνια, εδώ έριξε τα θεμέλια σε μερικές σπουδαίες φιλίες του. Ήταν η πόλη όπου είχε συναντήσει τον εαυτό του.

Συνεπώς δεν είχε ψάξει πολύ για την τοποθεσία του νέου γραφείου του. Έκρινε ως περιττή τη διαδικασία αναζήτησης επαγγελματικής στέγης με βάση τις μεσιτικές εκτιμήσεις, απορρίπτοντας ευγενικά την πρόταση της *Cosmopolis**· μικροοικο-

που συγκεντρώνει τα βασικά αισθητικά στοιχεία της λογοτεχνικής γενιάς του 1930.

* Η ιταλική εταιρία ιδιωτικών ερευνών στην οποία απασχολήθηκε ο Πέτρος Ριβέρης κατά τη διάρκεια της παραμονής του στη Ρώμη, από

νομικά, χωροταξικά, κοινωνικά και τουριστικά κριτήρια μπορούσαν να επινοηθούν πλέον για τα πάντα: από τη δημιουργία ενός λογαριασμού στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μέχρι και την αγορά αντηλιακού ετικέτας. Ο *signore Aurelio*, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της πολυεθνικής εταιρίας ιδιωτικών ερευνών, και εξαρτημένος χρήστης του διαδικτύου, του ανέφερε σε μια τηλεφωνική τους συνομιλία τη σημασία που θα είχαν στην καθημερινή λειτουργία της πόλης οι μελλοντικοί σταθμοί του μετρό επί της Εγνατίας οδού.

Όταν κατέβασε το ακουστικό, ο Πέτρος αναρωτήθηκε σχετικά με τη σχέση ανάμεσα στην πραγματικότητα και στην ηλεκτρονική αναπαράστασή της και αποφάσισε να ακολουθήσει τη διαίσθησή του νοικιάζοντας ένα γραφείο Συγγρού με Πτολεμαίων γωνία, δίπλα σχεδόν στην εμπορική στοά που ενώνει την Πτολεμαίων με την Επισκόπου Αμβροσίου και λίγο πιο κάτω από τη Μεγάλη Συναγωγή. Βρήκε ιδιαίτερα ενδιαφέρον να χωροθετήσει το γραφείο του στην καρδιά της πάλαι ποτέ ακμάζουσας βορειοελλαδίτικης βιοτεχνικής δραστηριότητας, η οποία πλέον δεχόταν αδιαμαρτύρητα στις μικρές αρτηρίες της φτηνά εστιατόρια που ανακάτευαν το μύρτιλο με την κρέμα γάλακτος, οικονομικά ξενοδοχεία που περιποιούνταν τουρίστες όλων των φυλών και όλων των φύλων, και μικρομάγαζα παραξενων ειδών που συνέχιζαν ακάθεκτα την ταραχώδη πορεία του ελληνικού επιχειρηματικού δαιμονίου.

το 2003 μέχρι το 2013. Στην πορεία εξελίχθηκε σε πολυεθνική εταιρία ερευνών. Η Ρώμη υπήρξε η έδρα για τις εξορμήσεις του Ριβέρι σε όλη την Ευρώπη για επαγγελματικούς λόγους. Διευθυντής της *Cosmopolis* είναι ο *signore Marco Aurelio Valdini*.

Συνάμα, το πατρικό της Αύρας Συκουτρή στη μέση της Παλαιών Πατρών Γερμανού, δυο εισόδους πριν σμίξει με τη Ζεύξιδος, ήταν ιδανικό μέρος για διαμονή ενός μποέμ νέου ζευγαριού χωρίς παιδιά. Πρόκειται για ένα ευρύχωρο τεσσάρι, φορτωμένο με αναμνήσεις της μεσοαστικής ευκατάστατης οικογένειας που έζησε το μεγαλύτερο μέρος της κοινής της ζωής παρέα με βαριά σκουρόχρωμα έπιπλα, πολλά βιβλία και όλα τα γνωστά αξεσουάρ της δεκαετίας του 1980. Κάποια, όπως το βίντεο, το τραπέζι αρ ντεκό, οι αφίσες με τα τοιγάρα SANTÉ και το ενυδρείο, μαζί με την αφίσα από τον *Μελισσοκόμο** και τα έντυπα εναλλακτικής κουλτούρας που τότε διαβάζονταν κυρίως από τη μητέρα τους και αργότερα από τις ίδιες, είχαν διατηρηθεί από την Αύρα και τη Λίνα, την αδελφή της, ως διακοσμητικά στοιχεία όταν το διαμέρισμα στα μέσα της δεκαετίας του 1990 μετατράπηκε σε φοιτητική τους κατοικία. Λίγο νωρίτερα οι γονείς τους, ένα ζευγάρι προοδευτικών πανεπιστημιακών που εμφιλοχωρούσε στην τότε νεοορθόδοξη καθημερινότητα της συμπρωτεύουσας, είχαν καταφέρει να ολοκληρώσουν την ανακαίνιση του εξοχικού τους σε ένα κοντινό ορεινό χωριό και μετακόμισαν εκεί για να ζήσουν σαν άνθρωποι, όπως απαντούσαν σε όσους εξέφραζαν έκδηλη απορία για το μη κανονικό της επιλογής τους.

Εδώ και χρόνια το μεγάλο σπίτι θα μπορούσε να χαρακτηριστεί παραμελημένο λόγω της συνεχούς ανθρώπινης απουσίας, τυλιγμένο από τις αναμνήσεις των δεκαετιών που έζησαν στους χώρους του. Τα περισσότερα έπιπλα ήταν σκεπασμένα

* Θόδωρος Αγγελόπουλος, *Ο Μελισσοκόμος*, ταινία του 1986, σε συμπαραγωγή Ελλάδας, Γαλλίας και Ιταλίας.

με πράσινο βελούδινο κάλυμμα, οι αφίσες των συγκροτημάτων της βρετανικής και της αμερικάνικης indie σκηνής είχαν τυλιχτεί γύρω από το περιεχόμενό τους, ενώ η σκόνη αγκάλιαζε την ατμόσφαιρα όπως τα φύλλα του φθινοπώρου καλύπτουν μια ξεχασμένη καλύβα μες στο δάσος. Η κλειστή πόρτα του δωματίου της Λίνας, που σπάνια άνοιγε μετά τον ξαφνικό θάνατό της σε τροχαίο ατύχημα, λίγο καιρό αφότου είχε ολοκληρώσει το μεταπτυχιακό της στην πολεοδομία, θύμιζε στους ελάχιστους πλέον επισκέπτες ότι κάθε σπίτι κρύβει μέσα του τον δικό του πόνο.

Του έφτανε όμως που ξάπλωναν γυμνοί μέσα στα άδεια καλοκαιρινά μεσημέρια της Θεσσαλονίκης. Πίσω από τις κατεβασμένες γρίλιες, τα πνεύματά τους δροσίζονταν από τη λαχανιασμένη ανάσα της Τσιμισκή. Του αρκούσε που τα βράδια έκαναν μακρινές βόλτες πάνω στο ζουμερό κορμί της πόλης, περνώντας από ξακουστά σοκάκια που γοήτευαν τους περαστικούς με την καλά κρυμμένη νοσταλγία τους για αφηγήσεις που δεν βρήκαν το ανάλογο αντίκρισμα σε λογοτεχνικές κουβέντες. Οι βόλτες τους κατέληγαν σε μισοάδεια καφενεία όπου ενάλλασαν τις μακροσκελείς σιωπές τους με λέξεις των οποίων τα νοήματα υπενθύμιζαν στην ατμόσφαιρα τον ανεξάντλητο έρωτά τους.

Οι ακτίνες του ήλιου που τον χτυπούν πλέον καταπρόσωπο του θυμίζουν τη διαίσθηση που τον έχει κατακλύσει εδώ και λίγες μέρες. Η διαίσθησή του λέει πως ο προσεκτικά σχεδιασμένος δεύτερος γύρος των διακοπών τους, ο οποίος περιλαμβάνει την περιήγηση με αυτοκίνητο στα δυτικά παράλια της Μαύρης Θάλασσας, θα αναβληθεί. Δεν έχει πει κουβέντα ακόμη στην

Αύρα· αναμένει αν η διαίσθησή του μετασχηματιστεί σε πραγματικότητα ή σε μια αφηρημένη πρόληψη.

Καθώς έρχονταν στη θάλασσα, η συμβία του τού ζήτησε να σταματήσουν για να κόψει αγριολούλουδα από ένα χωράφι. Ο Ριβέρης κατέβηκε από το αυτοκίνητο και την παρατηρούσε με καμάρι. Τότε το βλέμμα του πήγε προς ένα μικρό δέντρο που έστοκε στην άκρη του δρόμου. Πάνω σε ένα κλαδί του ένας μελισσοφάγος έτρωγε τις μέλισσες μιας κερήθρας.

Σύμφωνα με το πλάνο που έχουν καταστρώσει, θα ανέβουν από το Μπουργκάς και θα φτάσουν μέχρι το δέλτα του Δούναβη, περνώντας από την Κωστάντζα, και στη συνέχεια θα κάνουν ένα σύντομο πέρασμα από το Βουκουρέστι και, κατεβαίνοντας από τη Σόφια, θα ολοκληρώσουν τις διακοπές τους. Οι πρώτες μέρες του Σεπτεμβρίου είναι ιδανικές γι' αυτή την εξόρμηση, λέει το κορίτσι του, και ύστερα από δυο βδομάδες στην Κρήτη, χρειάζονται λίγη ακόμα περιπλάνηση για να γεμίσουν τα κενά της προηγούμενης περιόδου. Τα μαθήματα της Αύρας Συκουτρή πέφτουν αργά στην εξεταστική του Σεπτεμβρίου, οπότε έχουν τον χρόνο με το μέρος τους.

Οι ακτίνες του ήλιου έχουν απλωθεί πλέον και σε ολόκληρο το κορμί της Αύρας. Αυτή η εξέλιξη ωθεί τη συμβία του να βγάλει το σουτιέν του μαγιό της εκθέτοντας τα όμορφα, πλούσια στήθη της στο φως. Ο Ριβέρης αφήνεται για λίγες στιγμές να τη χαζεύει. Δεν ενοχλείται, έχουν κάνει γυμνισμό σε αμέτρητα μέρη, δεν τον πειράζει να την κοιτάζουν οι άλλοι άντρες, μόνο αυτός ξέρει πόσο βαθιά μέσα της βρίσκεται. Πίσω από την αμυδρή κρυψώνα που του προσφέρουν τα γυαλιά ηλίου, παρατηρεί έναν γύρο την επίδραση που ασκεί η γυμνόστηθη Αύρα στην παραλία. Έρχεται αντιμέτωπος με άντρες που κοιτάζουν

με τρόπο που νομίζουν ότι δεν φανερώνει το λαίμαργο βλέμμα τους· με γυναίκες που παρατηρούν είτε με θαυμασμό είτε με ζηλότυπη αποστροφή, με νέους ανθρώπους που επικροτούν την επιλογή της. Αντιλαμβάνεται την ποιότητα των αντιδράσεων με βάση το δεύτερο βλέμμα των θεατών που προορίζεται γι' αυτόν.

Η ρέμβη του διακόπτεται από τον ήχο του κινητού του τηλεφώνου. Έχει ενεργοποιήσει την επιλογή της εκτροπής από το σταθερό τηλέφωνο του γραφείου προς το smartphone, για να μη χάνει πλάτες. Ο αριθμός ξεκινά από 4, δηλαδή από κάποιο σπίτι ή γραφείο της ανατολικής Θεσσαλονίκης. Πριν απαντήσει, το βλέμμα του διασταυρώνεται με αυτό της Αύρας που τον κοιτάζει με γλυκιά απορία καλύπτοντας το στήθος της με το μαγικό.

– Παρακαλώ;

– Ο κύριος Πέτρος Ριβέρης;

– Ο ίδιος.

– Ονομάζομαι Δέσποινα Καμπαξή. Είμαι συνταξιούχος φιλόλογος. Θα ήθελα να συναντηθούμε άμεσα. Ακόμη και σήμερα, εάν είναι εφικτό.

– Πότε θέλετε ακριβώς;

– Θα είσαστε στο γραφείο σας το απόγευμα;

– Θα είμαι μετά τις επτά.

Η γλυκιά απορία της Αύρας μετατρέπεται σε στιγμιαία οργή. Δένει σε κλάσματα δευτερολέπτου το μαγικό της, σηκώνεται και κατευθύνεται προς τη θάλασσα σηκώνοντας μικρά σύννεφα άμμου με τα γρήγορα και νευρικά βήματά της. Είναι η καλύτερη απόδειξη ότι οι διακοπές έχουν τελειώσει.

Η Δέσποινα Καμπαξή ήταν ακριβής στο ραντεβού της. Μπήκε

στητή και θλιμμένη σε έναν χώρο άγνωστο γι' αυτήν, ίδια γλομύ πανσέληνος που έρχεται να κλείσει τη μέρα, με το πένθος της να φεγγοβολάει στα άυπνα μάτια της. Αφού συστήθηκε, κάθισε με αξιοπρέπεια στην καρέκλα που της έδειξε ο Ριβιέρης και ακούμπησε την τσάντα της πάνω στα γόνατά της. Κοίταζε με απόγνωση γύρω της σαν να ήθελε να του δείξει ότι επρόκειτο για το τελευταίο μέρος όπου θα βρισκόταν υπό κανονικές συνθήκες. Ο ίδιος ήταν συνηθισμένος σε τέτοιες αντιδράσεις, όπως ο λύκος γνωρίζει πότε τα πρόβατα αφήνουν το κοπάδι. Ο ντετέκτιβ έμεινε σιωπηλός δίνοντάς της λίγο χρόνο ώστε να νιώσει άνετα με τον χώρο.

Το καινούργιο του γραφείο είχε διακοσμηθεί περισσότερο με τις θύμησες και τις παραστάσεις μιας ζωής μοιρασμένης ανάμεσα στη σκιά και στο φως, παρά με συγκεκριμένο γούστο. Ο αγαπημένος του μετρονόμος βρισκόταν δίπλα στην μπαλκονόπορτα αιωρούμενος από την Αντιγονιδών προς την Ίωνος Δραγούμη και πάλι πίσω, ενώ πίσω από την ανατομική καρέκλα ντετέκτιβ, μια τεράστια αφίσα από τον *Κανόνα του Παιχνιδιού**, του Ρενουάρ, είχε τοποθετηθεί περίτεχνα από τα χέρια του Κορμοράνου. Εκατέρωθεν της πόρτας και απέναντι από το παμπάλαιο σκαλιστό δρύινο γραφείο του, που του το βρήκε κοψοχρονιά στο Μπιτ Παζάρ, υπήρχαν οι βιβλιοθήκες με λογοτεχνία, φιλοσοφία, ποίηση, καθώς και κλασέρ γεμάτα από ασήμαντες και σημαντικές υποθέσεις που είχε αναλάβει όταν για δέκα χρόνια έφαγε με το κουτάλι την Ευρώπη, ως συ-

* Ζαν Ρενουάρ, *Ο Κανόνας του Παιχνιδιού*, γαλλική ταινία (1939). Από τις εκδ. Αιγόκερως, 1986, μτφ. Γιώργος Καραβασίλης, κυκλοφορεί το ομώνυμο βιβλίο.

νεργάτης της Cosmopolis, ενώ δεν έλειπαν τα πιστόλια μινιατούρες, λούνγκερ, γκλοκ και δύο αγαπημένα του σαρανταπεντάρια. Ακόμη, υπήρχαν δυο καρέκλες τοποθετημένες αντικριστά μπροστά στο γραφείο του και ένας μεγάλος καναπές που απλωνόταν στα δεξιά του, μπροστά από τις βιβλιοθήκες. Την εικόνα συμπλήρωνε ένας νικελένιος ιππότης της εποχής των Σταυροφοριών που έφτανε το ενάμιση μέτρο και έστεκε βαρυσήμαντος στα δεξιά του, δίπλα στην μπαλκονόπορτα, δώρο της Αύρας από το τελευταίο ταξίδι της.

Το καλοκαίρι βρισκόταν στα ύστερά του. Στο τζάμι της ανοιχτής μπαλκονόπορτας αντανάκλουσε η δύση του ήλιου, την ώρα που το αγκομαχητό κάποιων λεωφορείων της γραμμής ακουγόταν από την Εγνατία. Κάποιο αυτοκίνητο με σφηνωμένο έναν τηλεβόα στην οροφή του περιφερόταν εδώ και ώρα στην περιοχή κραυγάζοντας πως οι εθελοντές μιας φιλανθρωπικής οργάνωσης, της οποίας το όνομα δεν πρόλαβε να συγκρατήσει, θα απολάμβαναν σημαντικές εκπτώσεις στα περισσότερα πολυκαταστήματα της πόλης.

Η γυναίκα, αφού ολοκλήρωσε την παρατήρησή της, κάθισε πιο βολικά στη θέση της.

– Σας ακούω.

– Πριν από μερικές μέρες δολοφονήθηκε ο σύζυγός μου. Λεγόταν Αλέξανδρος Χρησιδής και ήταν πολιτικός μηχανικός. Δέχτηκε επίθεση στο κτήμα μας, στο Ποσειδί Χαλκιδικής, από κάποιον άγνωστο ο οποίος παραβίασε τον φράχτη και μπήκε στην πίσω αυλή. Ο γιατρός που έκανε τη νεκροψία υποστήριξε πως ο Αλέξανδρος χτυπήθηκε με ένα μικρό ρόπαλο, κάτι σαν το κλομπ αστυνομικού χωρίς επένδυση. Στον τόπο της επίθεσης, στη βόρεια πλευρά του κτήματος δηλαδή, δεν βρέθηκε κα-

νένα ίχνος του αντικειμένου με το οποίο χτυπήθηκε. Παράλληλα, δέχτηκε επίθεση από μέλισσες που κατά πάσα πιθανότητα απελευθερώθηκαν από το χέρι του δράστη.

Η αναπόληση του θανάτου του άντρα της έκανε τη γυναίκα να βουρκώσει.

– Εκείνη τη μέρα, συνέχισε πνίγοντας έναν λυγμό, γιορτάζαμε το εφάπαξ του Αλέξανδρου, παρέα με λίγους στενούς φίλους. Ένας εξ αυτών ήταν και ο γιατρός που έκανε τη νεκροψία, ο καθηγητής Μηνάς Παπαϊωάννου. Από το πρωί ο άντρας μου έδειχνε ανήσυχος, αλλά λόγω των ετοιμασιών της ημέρας δεν έδωσα σημασία. Σε κάποια φάση που το γλέντι είχε ανάψει εξαφανίστηκε δίχως να το αντιληφθούμε. Μέχρι που ανησυχίσαμε και ξεκινήσαμε να τον ψάχνουμε. Τον βρήκα εγώ η ίδια.

Άφησε τον χρόνο να κυλήσει προσπαθώντας να την περιεργαστεί. Λίγο πριν από τα εξήντα, μεσαίου αναστήματος, μελαχρινή με πάλλευκο δέρμα, καστανά μεγάλα μάτια των οποίων η αλήθεια έχει κλονιστεί. Η κορδέλα που έπιανε ψηλά τα μαύρα μαλλιά της έστελνε το σινιάλο στα έμπειρα βλέμματα ότι η γυναίκα είχε στιγματιστεί από μια γεμάτη και έντονη νεότητα. «Ομορφιά που ωριμάζει, κορμί που μεστώνει», συνήθιζε να λέει η γιαγιά του. Παρ' όλο που έβγαζε κάτι μητρικό, θα ήταν γοητευτική στα νιάτα της, άκουσε να λέει η φωνή μέσα του.

– Στην αστυνομία πήγατε;

– Όχι.

– Για ποιο λόγο;

– Για να μη σπιλωθεί η μνήμη του. Ο άντρας μου υπήρξε για χρόνια ο διευθυντής της Κιστέρνας, μιας πρωτοποριακής δημοτικής αναπτυξιακής εταιρίας με σπουδαίο κοινωνικό έργο. Κανένας μας δεν θα ωφελούνταν σε τίποτα αν μπλεκόταν η

αστυνομία. Εκτός αυτού, πρόσθεσε, αφήνοντας ένα μικρό λεκτικό κενό, ο Αλέξανδρος είχε ασφάλεια ζωής που κάλυπτε και το ατύχημα αυτού του είδους. Συνεπώς δεν είχα λόγο να κάνω κάτι τέτοιο.

Τόνισε ιδιαίτερα την τελευταία λέξη για να του δείξει πως η κουλτούρα της δεν συνάδει με αυτή της αστυνομίας και τον κοίταξε με τρόπο που ήθελε να πει πως δεν εμπιστευόταν τη συγκεκριμένη κρατική δομή. Σε δεύτερο επίπεδο για να του δώσει με το βλέμμα της να καταλάβει πως τα χρήματα ήταν αρκετά για να τα αισηφήσει. Είναι τόσα ώστε να μπορεί να βρίσκεται απέναντί σου, του υπενθύμισε η φωνή της λογικής.

Τυπική αριστερή υποκρισία, σκέφτηκε. Από τη μία υπερασπίζονται τον δημόσιο χαρακτήρα της κοινωνίας και από την άλλη, όταν τους πίνουν τα ζόρια, σπεύδουν στις υπηρεσίες του ιδιωτικού τομέα γυρεύοντας τα οφέλη του, ενώ θέλουν να κρατήσουν για τους εαυτούς τους το μεδούλι. Έκλεισε τα μάτια του και ένα αόρατο θραύσμα άνοιξε μια χαραμάδα στα κενά της μνήμης του. Θυμήθηκε πως η Κιστέρνα υπήρξε ένα βασικό θέμα συζήτησης στα φοιτητικά έδρανα που συνήθως λάμβανε το θετικό πρόσημο της επαναστατικής κριτικής που ασκούσαν δεξιά και αριστερά αυτός και οι φίλοι του.

– Αν κατάλαβα καλά, σύμφωνα με την επίσημη αιτιολογία θανάτου, τοιμηθήθηκε από μέλισσες.

– Ναι. Στο πιστοποιητικό θανάτου αναγράφεται πως η ξαφνική επίθεση από μέλισσες του προκάλεσε αλλεργικό σοκ και ακολούθως κατέληξε. Η ασφαλιστική εταιρία δέχτηκε αυτή την εκδοχή του ατυχήματος. Όπως καταλαβαίνετε, σημαντικό ρόλο έπαιξε και το κύρος του Μηνά, ο οποίος υπέγραψε το πιστοποιητικό θανάτου.